

ODLUČNI ZAGOVORNIK JEDINSTVA U MNOŠTVU PRISTUPA

JEDNOME:

ferrarski laureat

akademik Vladimir Premec¹

Nevad Kahteran

Svoju doktorsku disertaciju *Patricijeva kritika Aristotelesa* prof. dr. Vladimir Premec je odbranio u Sarajevu 27. juna 1968. godine pred komisijom u sastavu: prof. dr. Branko Bošnjak, mentor, prof. dr. Ivan Focht i doc. dr. Milan Damjanović, članovi. Svojedopce je Institut za filozofiju Sveučilišta u Zagrebu istu otkupio i kanio objaviti, ali do sada ona tamo nije objavljena.

No zahvaljujući prof. dr. Željku Škuljeviću, taj "nedirnuti porod doba mladosti", kako profesor Premec naziva odsustvo naknadnih intervencija unutar provobitnog teksta svoje disertacije, ugledao je svjetlost dana prošle godine u Zenici.

Bez imalo pretjerivanja možemo ustvrditi da je među platoničarima 16. stoljeća bio najveći Patricije (1529-1597). On je posljednji pobornik filozofije orijentacije Firentinske platonske akademije. I, ako se složimo sa Rusellom, da je početak XVII stoljeća značio opći napad na Aristotela, nedvojbeno je da je taj napad u filozofiji otpočeo Patricije još krajem XVI stoljeća.

Otuda se i ima razumijevati to uznastojanje i filozofsko bavljenje "idejama oživljavanja najhumanijeg iz hiljadugodišnje filozofijske baštine", koje za svoj cilj ima ponajprije ilustriranje jednog od ljudi sa ovih prostora koji su bili uključeni na širem planu u povijesno vrijeme.

U središnjem dijelu ove studije leži rasprava o pitanju komparativne metode koju je primjenio Franciscus Patritius u svojoj kritici Aristotela. Ovo se izvodi kroz tri pitanja:

1. Što je povijest?
2. Što je to povijest filozofije?
3. Što je to komparativna metoda?

U stvari, sama studija obuhvata tri odjeljka:

1. problem Aristotelove bio/bibliografije,
2. identičnost i suprotnost aristotelove filozofije od prethodnika u Patricija i problem komparativne povijesno-filozofske metode u okviru filozofije kao nauke, te
3. Patricijeva kritika fundamentalnih Aristotelovih istina

Ovo kritičko istraživanje i filozofsko bavljenje Petrićem nisu ostali nezamijećenima. Za predstavljanje filozofije Franje Petrića (Franciscus Patritius), prof. dr. Vladimir Premec je dobio doktorat "philosophiae honoris causa" na sveučilištu u Ferrari, gdje je 1577. godine Alfonso II d'Este, na nagovor svojega tajnika Monecatinija, pozvao je Petrića da bude profesorom filozofije u Ferrari.

Ovome nepravedno kratkome prikazu doktorske disertacije, koja je svojem autoru priskrbila zvanje ferrarskog laureata, prisajedinjujemo pristupni govor izrečen na tečnom italijanskom prigodom dodjeljivanja doktorata "philosophia honoris causa" u Ferrari oktobra prošle godine. Na ovaj način, redakcija našeg časopisa, čiji je profesor također član, udionišvuje u tom osjećanju časti i znanstvene dogovornosti HONORIS CAUSA odlučnog bosanskog zagovornika jedinstva u mnoštvu pristupa Jednome.